

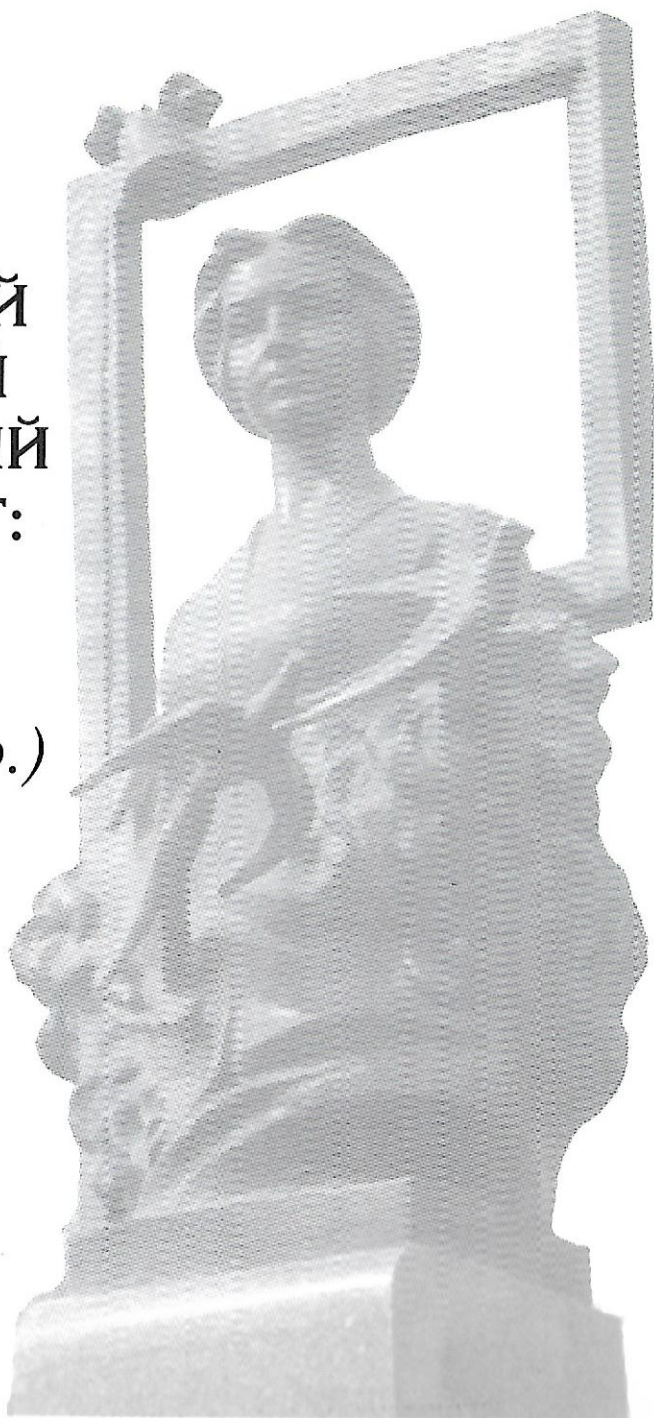
**РІВНЕНСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ:**
*історія та
розвиток
(1940–2010 рр.)*

За ред. професора
Р.М. Постолювського

*Видавництво
“Волинські обереги”*

2012

*Рекомендовано до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 26.11.2010 р.)*

Рецензенти:

М. Б. Євтух, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар відділення вищої школи НАПН України, академік НАПН України;

С. С. Троян, доктор історичних наук, професор Рівненського інституту слов'янознавства Київського славистичного університету.

Редакційна колегія:

Р. М. Постоловський (голова редколегії), **Т. І. Попіманська** (заступник голови),
В. А. Доброчинська (відповідальний редактор), **А. М. Воробйов**, **Б. С. Колупаєв**, **А. І. Литвинчук**,
Р. В. Павелків, **С. І. Шевчук**.

Авторський колектив:

Розділ 1. 1.1.; 1.2. **О. П. Прищепа**; 1.3. **В. А. Доброчинська**, **В. М. Шеретюк**; 1.4. **В. А. Доброчинська**.
Розділ 2. (упорядники) 2.2. **М. В. Крет**; 2.3. **М. І. Шахрайчук**; 2.4. **Д. В. Сингаївський**;
2.5. **В. М. Шеретюк**; 2.6. **В. В. Сілков**; 2.7. **Г. І. Ніколайчук**; 2.8. **М. П. Корейчук**; 2.9. **О. М. Немеш**;
2.10. **В. В. Вербець**; 2.11. **С. С. Димченко**; 2.12. **О. В. Крайчук**; 2.13. **С. Н. Грипич**.

Р 30 Рівненський державний гуманітарний університет: історія та розвиток (1940–2010 рр.) / За ред. професора Р.М. Постоловського. – Рівне: Волинські обереги, 2012. – 316 с.

ISBN 978-966-416-289-7

Книга присвячена 70-річному ювілею Рівненського державного гуманітарного університету. У виданні досліджено становлення й поступ вищої педагогічної освіти в Рівненській області. На основі документальних архівних джерел висвітлено діяльність першого в області вищого педагогічного навчального закладу – Рівненського державного вчительського інституту. Здійснено ретроспективний огляд етапів його розвитку на тлі суспільно-політичних процесів. Повернуто із забуття імена науково-педагогічних працівників, які заклали підвалини вищої школи з підготовки вчительських кадрів.

Проаналізовано структуру та діяльність Рівненського державного гуманітарного університету – спадкоємця педагогічного інституту та Інституту культури. Розкрито наукові та творчі здобутки професорсько-викладацького колективу вищого навчального закладу на сучасному етапі.

Для студентів, викладачів й усіх, хто цікавиться історичним минулим та сьогоденням педагогічної освіти і науки на Рівненщині.

УДК 378.4(477.8)
ББК 74.03(4Укр-4Рів)

ЗМІСТ

Вступне слово.....	4
Розділ 1. Становлення та розвиток Ровенського (Рівненського) державного педагогічного інституту	7
1.1. Ровенський державний вчительський інститут (1940–1953 роки).....	8
1.2. Ровенський державний педагогічний інститут (1953–1967 роки).....	42
1.3. Ровенський державний педагогічний інститут імені Д.З.Мануїльського (1967–1992 роки)	50
1.4. Рівненський державний педагогічний інститут (1992–1998 роки) ...	77
Розділ 2. Рівненський державний гуманітарний університет.....	83
2.1. Структура вищого навчального закладу	84
2.2. Факультет української філології.....	96
2.3. Факультет математики та інформатики	108
2.4. Фізико-технологічний факультет	127
2.5. Історико-соціологічний факультет	151
2.6. Педагогічний факультет	178
2.7. Факультет іноземної філології.....	201
2.8. Музично-педагогічний факультет	213
2.9. Психолого-природничий факультет.....	225
2.10. Художньо-педагогічний факультет.....	239
2.11. Факультет музичного мистецтва	263
2.12. Факультет документальних комунікацій та менеджменту	290
2.13. Наукова бібліотека	300
Заключне слово	311
Список джерел та літератури	314

2.7. Факультет іноземної філології

Факультет іноземної філології був утворений у 1992 році після реорганізації філологічного факультету Рівненського державного педагогічного інституту.

У різні роки факультетом керували кандидати наук, доценти М.Н. Ямницький, М.М. Калініченко, кандидат педагогічних наук, професор С.С. Пальчевський.

З 1999 року колектив факультету очолює кандидат педагогічних наук, доцент, відмінник освіти України Г.І. Ніколайчук.

Метою розвитку педагогічної освіти на факультеті є формування вчителя ХХІ століття, здатного здійснювати професійну діяльність на демократичних та гуманістичних засадах, забезпечувати розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовних потреб, бути конкурентоспроможними на ринку праці.

На стаціонарному та заочному відділеннях факультету нині навчається понад 960 студентів, які поглиблено вивчають англійську, німецьку, французьку, російську мови, зарубіжну літературу, педагогіку, психологію, інші нормативні та фахові дисципліни.

Навчання на факультеті здійснюється за напрямом 0101 «Педагогічна освіта» за спеціальностями 7.010103, 8.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (англійська, німецька, французька, російська)», 0203 «Гуманітарні науки» за спеціальностями 6.020303 «Філологія*. Мова і література (англійська, німецька, французька, російська)».

Високим є рівень професорсько-викладацького складу факультету. На факультеті іноземної філології працюють три професори, 28 кандидатів наук, старші викладачі, викладачі, аспіранти.

Вивченню іноземних мов сприяє реалізація міжнародних проєктів. У рамках цього напрямку факультетом проведено сім спільних німецько-українських проєктів, зокрема, «Спільне та відмінне в повсякденному житті України та Німеччини (театральна постановка)» (1999–2000 рік), «Рівне-Аахен у роки Другої світової війни» (2001–2003 рік), «Заочне автономне вивчення сучасних іноземних мов: «Німецька економічна лексика для українців» (2001–2004 рік), «Експрес Схід-Захід: надії, сподівання та побоювання молоді в Німеччині та Україні на фоні інтеграції в Європейському Союзі» (2004 рік), «Волинь у 20–30 роки ХХ століття» (2007 рік). Здійснюється активна співпраця з Євроколеджем м. Вюрзелен (Німеччина).

Г.І.Ніколайчук

*Активні учасники співпраці українсько-німецьких проектів з Euregio-Kolleg
м. Вюрзелен, Німеччина, 2004 рік*

Спільно з Посольством Франції в Україні, французьким університетом Сорбона Париж-3, університетами м. Перпіньян та Ренн-2 (Франція) факультет іноземної філології здійснює міжнародний проект «Інтегруємо в європейську освіту» (керівник – декан факультету іноземної філології доцент Г.І. Ніколайчук, координатор – доцент кафедри романо-германської філології Т.В. Голуб). У рамках проекту відбувається оновлення змісту навчального плану викладання французької мови шляхом введення модулів, типових для європейських планів (за участю та експертизою Радника з навчальних програм Ради Європи, доктора Сорбони Париж-3 Жан-Клода Беакко), створено сучасний Навчальний центр французької мови, підписано угоди про співпрацю з університетами Ренн-2 та міста Перпіньян.

У рамках програми Надзвичайним і Повноважним послом Франції в Україні п. Жаном-Поєм Везьяном та ректором Рівненського державного гуманітарного університету професором Р.М. Постоловським відкрито Навчально-дослідницький центр факультету іноземної філології, де створено сучасний медіацентр з вільним доступом до новітніх інформаційних джерел: Інтернету, супутникового телебачення, мультимедійних програм, бібліотеки методичної літератури для сучасного викладача іноземної мови, фахових французьких та вітчизняних періодичних видань.

Зустріч спеціального Радника Ради Європи з питань мовної політики Жана-Клода Беако та аташе з питань вивчення та викладання французької мови Відділу культури та співпраці Посольства Франції в Україні Сержа Беліні з викладачами та студентами факультету іноземної філології, 2008 рік

Відкриття «Навчально-дослідницького центру факультету іноземної філології. Відділення французької мови», 2007 рік

Український семінар викладачів французької мови вищої школи, 2007 рік

Студенти та викладачі мають нагоду працювати з французькими професор-докторантами під час їх робочих візитів та стажувань (професор Мар'єла Енн Хафіді, докторант Сорбона Париж 3 та Клер Вільпу з Ренн 2).

Стажування на факультеті докторанта Сорбони Ясіна Хафіді, 2007 рік

Викладання авторського спецкурсу для студентів факультету професором Сорбони Мар'єлою Каузою, 2007 рік

Вищезазначений досвід був представлений та позитивно сприйнятий на Всеукраїнському семінарі викладачів французької мови двадцяти шести національних та державних університетів України «Оновлення змісту викладання / навчання французької мови в університеті України», що відбувся на факультеті іноземної філології РДГУ у жовтні 2007 року.

Дві студентки факультету іноземної філології отримали дипломи магістра університету Перпіньян (2009–2010 навчальний рік), студентка А.О. Нижник навчається на «Мастер 2» (2010–2011 навчальний рік, Перпіньян).

Перспективний розвиток проекту передбачає роботу, що сприяє інтеграції в освітній європейський простір.

У рамках програми академічних обмінів імені Фулбрайта на факультеті викладав професор державного університету штату ЮТА (США) Джон Макклафлін (2007–2008 навчальний рік).

3 квітня 2009 року на базі Рівненського державного гуманітарного університету в контексті розвитку демократії та сприяння інтеграції України у Європейський освітній простір діє Центр навчально-методичної літератури Гете-Інституту м. Київ. Його завдання: виступати посередником та співучасником у німецько-українському діалозі в культурній та освітній сферах, сприяти вивченню німецької мови у Рівненській області. Центр здійснює інформування вчителів та викладачів німецької мови про сучасні технології навчання іноземних мов, найновіші підручники німецьких видавництв для вивчення німецької мови як іноземної. За період роботи Центру проведено такі семінари, як «Незалежне тестування. Його можливості та шанси» (квітень 2009 року) за участю референта відділу освітньої кооперації з німецької мови Гете-Інституту в Україні Альберта Даніельса – інформаційний семінар для студентів факультету іноземної філології РДГУ «Можливості центру навчально-методичної літератури для студентів-германістів» (вересень 2009 року),

науково-практичний семінар для вчителів німецької мови області на тему «Впровадження інноваційних підходів у навчально-виховний процес при викладанні німецької мови» (грудень 2009 року), семінар-практикум з підвищення кваліфікації для вчителів німецької мови області на тему «Сучасні технології навчання іноземних мов. Інтегроване навчання» (квітень 2010 року). У серпні 2010 року на засіданні методичного об'єднання вчителів німецької мови м. Рівного проведено інформування вчителів про нові надходження навчально-методичної літератури до Центру та можливості її використання в навчально-виховному процесі.

Завдяки реалізації зазначених проєктів факультет іноземної філології стає осередком сучасних технологій викладання іноземних мов та пропагує поширення досвіду роботи серед ВНЗ України, що сприяє прискоренню інтеграції процесів у Європейський освітній простір.

Кафедра іноземних мов створена в 1990 році. На кафедрі працювали кандидати філологічних та педагогічних наук Й.М. Пацула, А.М. Роголя, Т.П. Троцюк, В.П. Палій, Н.І. Гаєва, досвідчені викладачі І.К. Тацій, М.І. Мандрик, Г.В. Зінчук, Т.С. Жорняк та ін.

Завідувач кафедри – кандидат філологічних наук, доцент Л.В. Мороз.

На кафедрі працюють викладачі І.М. Кропивко, В.В. Ковалюк, Ю.В. Байло, В.М. Трофімчук, Н.Р. Данилова, А.С. Дуброва, Н.В. Черуха, Н.В. Кушнір, Л.В. Мельничук, О.Ю. Король.

Кафедра іноземних мов забезпечує навчання студентів немовних спеціальностей факультетів університету з англійської, німецької, французької, іспанської та польської мов за фаховим спрямуванням.

Викладачі кафедри працюють над комплексною темою «Шляхи оптимізації навчального процесу з іноземних мов на немовних факультетах». З цієї тематики проведено науковий семінар «Використання новітніх методик у процесі розвитку соціально-культурної компетенції в іноземній мові» та методичний семінар «Сучасна система європейської освіти і проєкти з розвитку мовної освіти».

Викладачі кафедри підтримують наукові зв'язки з Київським лінгвістичним університетом, Академією педагогічних наук, Київським національним університетом, Національним університетом «Острозька академія», Тернопільським, Хмельницьким, Донецьким університетами та ін.

З 2010 року кафедрою упорядковується і видається збірник «Актуальні проблеми сучасної філології. Іноземні мови», який містить статті з теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Л.В. Мороз

Кафедра теорії літератури і славістики створена у 1997 році шляхом об'єднання двох кафедр: російської філології та зарубіжної літератури і кафедри теорії літератури та фольклористики з ініціативи професора О.А. Галича, який і очолив її. Завідувач кафедри – кандидат філологічних наук, доцент Т.Г. Сербіна. На кафедрі працюють: кандидати філологічних наук, професор Л.М. Воробйова, доценти М.І. Матвійчук, А.П. Кононова, А.Л. Матчук, І.М. Самборська, Н.І. Вовчук, В.А. Хмель, С.М. Нестерук, кандидати педагогічних наук, доценти Л.А. Войцешук, С.А. Белова, старший викладач Б.М.Синевич, викладачі О.А. Залевська, О.В. Старух, В.В. Мазяр.

Т.Г. Сербіна

Колектив кафедри теорії літератури і славістики, 2006 рік

Виконуючи кафедральну тему «Сучасна компаративістика: літературознавчий і мовознавчий аспекти», досліджують проблеми: експресивного синтаксису української та російської мов (доцент Т.Г. Сербіна); словотворчу в українській та російській мовах (доцент І.М. Самборська, доцент Н.І. Вовчук); психолінгвістики та комунікативної лінгвістики (професор Л.М. Воробйова); моральних цін-

ностей у літературі ХХ ст. (зарубіжній та російській) (доцент М.І. Матвійчук); літературознавства в працях письменників «Празької школи» (старший викладач Б.М. Синевич); символу та символізму у вітчизняних та зарубіжних творах (доцент С.М. Нестерук); підтексту у вітчизняних та зарубіжних творах (доцент А.Л. Матчук); космології колядкових текстів (доцент В.А. Хмель); фемінізму в сучасній українській та зарубіжній літературі (викладач О.В. Старух); психоаналізу жіночої прози (викладач О.А. Залевська); методики викладання шкільного курсу зарубіжної літератури (доцент Л.А. Войцешук); історії педагогічної думки зарубіжжя (доцент С.А. Белова).

З ініціативи кафедри з 2001 року упорядковується і видається збірник наукових праць «Філологічні витoki».

Кафедра романо-германської філології була створена в РДГУ у 1991 році.

З 1999 року кафедру романо-германської філології очолює кандидат філологічних наук, професор зі спеціальності «Германські мови», відмінник освіти України О.І. Павлова. Вона є відомим науковцем у галузі термінознавства, автором 90 наукових праць у галузях науково-технічного перекладу, загального і зіставного термінознавства.

Ефективність науково-методичної роботи кафедри забезпечується достатнім рівнем підготовки науково-педагогічних кадрів: навчальний процес здійснюють 19 штатних викладачів, серед них: п'ять кандидатів наук (один професор і чотири доценти), чотири старші викладачі і десять викладачів. Науковий ценз кафедри становить 26%. Усі викладачі мають відповідну базову освіту та стаж роботи у школі й ВНЗ.

О.І. Павлова

На кафедрі працюють кандидат філологічних наук, доцент Т.В. Терещенко, кандидати педагогічних наук, доценти С.М. Замашна, Л.А. Середюк, В.П. Палій, доцент Т.В. Голуб, старші викладачі О.А. Алексеева, М.І. Рижко, Н.А. Джава, К.В. Третьякова, викладачі Р.А. Гончарук, Л.М. Вакулінська, С.С. Василькевич, І.І. Орел, О.Л. Лапиніна, І.В. Зінчук, А.А. Волошун, Л.В. Колосюк, А.М. Чеберяк, О.В. Черняк.

Викладачі кафедри систематично працюють над удосконаленням змісту організації та методичного забезпечення підготовки майбутніх філологів, про що свідчать регулярні наукові публікації у фахових журналах (2009-2010 навчальний рік – 15 статей) і участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях (2009-2010 навчальний рік – 14 конференцій і семінарів).

Тематика наукових досліджень членів кафедри відповідає чотирьом основним напрямам: структурно-семантичні та функціональні особливості термі-

Колектив кафедри романо-германської філології, 2008 рік

нологічних одиниць у германських і романських мовах; комунікативна лінгвістика і теорія мовленнєвих актів; актуальні проблеми теорії та методики викладання іноземних мов у ВНЗ; специфіка номінації у сфері англійської та французької термінології різних галузей знання.

Викладачі кафедри романо-германської філології активно та успішно співпрацюють з Програмою академічних обмінів ім. Фулбрайта в Україні, Міжнародною асоціацією викладачів англійської мови, Британською Радою в Україні, Корпусом Миру США, Посольством Франції в Україні, Французьким Альянсом України, Гете-Інститутом в Києві та Німеччині.

Між кафедрами романо-германської філології РДГУ і кафедрою англійської мови Горлівського державного педагогічного інституту іноземних мов у 2009 році підписано угоду про співробітництво в сфері навчально-методичної та наукової роботи. Цією угодою передбачається рецензування бакалаврських, дипломних та магістерських робіт студентів, організація та проведення спільних науково-методичних семінарів і конференцій та участь у міжнародних конференціях, організованих на базі вищезгаданих ВНЗ тощо.

З метою забезпечення студентів німецького відділення факультету іноземної філології фаховою навчальною літературою на базі Регіонального центру

З викладачами німецької мови в день відкриття Центру навчально-методичної літератури Гете-інституту, 2009 рік

Гете-інституту кафедрою регулярно організуються семінари для викладачів німецької мови загальноосвітніх шкіл Рівненської області.

При кафедрі функціонує магістратура зі спеціальності 8.010103 «Педагогіка та методика середньої освіти. Мова і література (із зазначенням мови)».

Кафедра практики англійської мови створена у 2003 році. Завідувач кафедри – кандидат психологічних наук, професор Н.О. Михальчук. На кафедрі працюють кандидат філологічних наук, старший викладач М.М. Калініченко, кандидати педагогічних наук, старший викладач Н.І. Гаєва, доценти І.А. Воробйова, Л.В. Гронь, М.І. Зубілевич, А.В. Фрідріх, кандидати психологічних наук, доценти С.А. Бігунова, О.В. Касаткіна-Кубишкіна, старший викладач Ю.В. Курята, доцент кафедри О.В. Корженевська, старші викладачі Н.П. Кіндрат, Н.П. Ярута, викладачі А.В. Андрощук, Н.С. Антоненко, Н.Г. Бойко, О.Є. Верьовкіна, Н.Г. Грицюк, В.Г. Мезін, Н.В. Гришкова, О.М. Ігнацик, Л.І. Кир'янчук, О.Д. Мельничук, Л.В. Олесюк, І.В. Перішко, В.Л. Скринський, Н.В. Сяська, Т.С. Сухомлин, Р.В. Хомицька, В.В. Черуха, О.С. Поліщук.

Спеціалісти кафедри практики англійської мови з 2003 року є членами Всесвітньої асоціації вчителів англійської мови (TESOL, координатор – старший викладач кафедри О.Є. Франчук), що дає змогу організувати спільні наукові конференції, отримувати нові, надруковані за кордоном видання, а також брати участь у багатьох проєктах, спрямованих на наукові розробки.

Кафедра має комп'ютерний клас, де проводиться робота студентів із програмами (0006(ФР), 020 (Ігнатова),

Н.О. Михальчук

*Відкриття XV Міжнародної конференції
Всеукраїнської асоціації вчителів англійської мови як іноземної (TESOL Ukraine)
«Вивчення англійської мови в контексті безперервної освіти», 2010 рік*

EngAdv, English, Germanstud, G-Tutor 1.0, Advanced, Adv 1-2, EchesDoucht, EngPlat, Financial, English gold). Навчальний комплекс дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» забезпечений 18-ма аудіокасетами.

Члени кафедри працюють над комплексною науковою темою «Активні методи навчання іноземної мови в сучасній середній вищій школі». На кафедрі створені проблемні групи, які займаються розробкою новітніх напрямків наукових досліджень психолінгвістичних проблем сприйняття та розуміння текстового матеріалу, сучасної методики викладання англійської мови у вищій школі, новітніх технологій, методів та форм роботи на уроках у середній школі.

Викладачі кафедри проводять наукові дослідження з проблем: культурологічно орієнтованого навчання англійської мови в сучасній середній школі та вищій школі; гуманістичних засадах діалогізації процесу оволодіння англійської мовою; психолінгвістичних досліджень з англійської мови та її варіантів; інноваційних методик у викладанні англійської мови; стилістики, фразеології та лексикології англійської мови. При кафедрі функціонує аспірантура з методики викладання англійської мови.

З 2000 року діє наукова школа під керівництвом Н.О. Михальчук (кандидати психологічних наук С.І. Орлова, Н.А. Терновик, І.А. Мамчур, Н.О. Хупавцева, С.А. Бігунова, А.М. Веремчук, К.О. Ангеліс, О.Є. Верьовкіна).

*XV Міжнародна конференція
Всеукраїнської асоціації вчителів англійської мови, 2010 рік*